

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku P. Sp. z o.o. w B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
z udziałem zainteresowanej E. S. K.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 sierpnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 maja 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Spółki z o.o. P. w B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 12 maja 2015 r. oddalił apelację skarżącej Spółki z o.o. P. w B. od wyroku Sądu Okręgowego w B. z 4 września 2014 r., którym oddalono jej odwołanie od decyzji pozwanego z 19 grudnia 2013 r., stwierdzającej, że E. S. K., wykonująca pracę na rzecz spółki na podstawie umów zlecenia, nazwanych „umowami o dzieło”, podlegała ubezpieczeniom społecznym od 4 stycznia do 16 maja 2010 r. oraz ustalającej podstawę wymiaru składek.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca odwołała się do podstaw przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Pozwany wniósł o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Wniosek nienależyce oddziela pierwszą i drugą podstawę przedsądu, gdyż czym innym jest istotne zagadnienie prawne i czym innym jest potrzeba wykładni przepisu uwarunkowana kwalifikowanymi przesłankami. Pierwsza i druga podstawa przedsądu są to odrębne przedmiotowo i funkcjonalnie podstawy przedsądu. Ustawodawca wyraźnie je odróżnia – art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Chodzi o to, że istotne zagadnienie prawne nie może stanowić jednocześnie drugiej podstawy przedsądu, chyba że we wniosku skarżąca jedynie hasłowo odwołuje się do drugiej podstawy przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie wskazuje wszak rozbieżności w orzecznictwie sądów i nie stawia w centrum zainteresowania konkretnego przepisu prawnego, który budziłby poważne wątpliwości w wykładni lub wywoływał rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Powyższa uwaga wynika z tego, że już na początku wniosku, który odwołuje się do istotnego zagadnienia prawnego, w tym samym zdaniu wskazuje się, że zagadnienie dotyczy zastosowania określonych przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a nadto rozstrzygnięcia co do prawidłowej kwalifikacji umów zawartych z uczestniczką, przy uwzględnieniu charakteru, zakresu czynności oraz odpowiedzialności po stronie lekarza dentysty związanej z wykonywaniem przez niego zawodu (art. 734 § 1, art. 750 k.c., art. 627 k.c.). Otóż tak sformułowane zagadnienie nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego. Przedmiotem zainteresowania ma być „*właściwe zastosowanie*” określonych przepisów a nadto „*rozstrzygnięcie co do prawidłowej kwalifikacji umów zawartych z uczestniczką...*”. Nie składa się to na istotne zagadnienie prawne, gdyż jego sednem nie jest ocena zastosowania prawa w konkretnej sprawie lecz istotny problem prawny o znaczeniu uniwersalnym. Takiego problemu nie sformułowano i nie przedstawiono. Natomiast sformułowane zagadnienie nie wykracza poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa. Może to być właściwe podstawie kasacyjnej

(art. 398³ § 1 k.p.c.), lecz nie podstawie przedsądu, gdyż nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego, które ma na uwadze przepis art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Taka sama ocena odnosi się również do ujętego lakonicznie istotnego zagadnienia prawnego, które *„występuje w niniejszej sprawie również w przedmiocie ustalenia granic zasady swobody umów (art. 353¹ k.c.)”*. Wystarczy również ogólnie zauważyć, że swoboda umów nie jest nieograniczona, nawet na gruncie prawa cywilnego. Strony mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, jednak jego treść lub cel nie mogą być sprzeczne z właściwością (naturą) stosunku, ustawą ani zasadami współżycia społecznego. Czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów (art. 56 k.c.). Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy (art. 58 § 1 k.c.).

Wniosek nie wykazuje także, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Skarżąca błędnie zakłada, iż podstawy kasacyjne zastępują tą podstawę przedsądu (*„skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna i zadaniem skarżącego zasadność ta wynika z podstaw wskazanych w skardze, które to podstawy zdaniem skarżącego zasługują na uwzględnienie”*). Otóż nie jest to prawidłowe, gdyż na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych, lecz tylko wskazaną we wniosku podstawę przedsądu. O ile podstawy kasacyjne mogą uzasadniać uwzględnienie skargi (a *contrario* z art. 398¹⁴ k.p.c.), to w podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. znaczenie ma aż oczywista zasadność naruszenia prawa. Podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania. Stanowią odrębne od podstaw przedsądu elementy skargi (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 398⁹ § 1 w związku z art. 398⁴ § 2 k.p.c.), co oznacza, że nie zastępują podstaw przedsądu ani brakującego ich uzasadnienia. Odnosi się to również do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżąca we wniosku powinna więc samodzielnie wskazać i wykazać takie naruszenie przepisów, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga kasacyjna

powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Dotyczy to przepisów procesowych i materialnych. Wniosek tego nie czyni. W szczególności nie podważa ustalonego stanu faktycznego, którego ocena mieści się w granicach wykładni przepisów mających znaczenie w sprawie. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. nie może być podstawą zarzutu skargi kasacyjnej, ze względu na ograniczenie z art. 398³ § 3 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 lutego 2014 r., I UK 397/13, LEX nr 164926 i wskazane w nim orzecznictwo). Oznacza to, że wiążą ustalenia stanu faktycznego na którym oparto zaskarżony wyrok (art. 398¹³ § 2 k.p.c. ma zastosowanie również na etapie przedsądu, w tym przypadku w ocenie podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Konsekwentnie tracą na znaczeniu twierdzenia skarżącej, które są sprzeczne z ustalonym przez Sąd powszechny stanem faktycznym. W szczególności decyduje ustalenie, iż świadczona praca nie była wykonywana w ramach umowy o indywidualny rezultat (dzieło) lecz w relacji właściwej dla zlecenia. Tezy wniosku są sprzeczne z ustaleniami w sprawie. Nie chodziło wszak o indywidualny zabieg ani o jednostkową umowę o leczenie z konkretnym pacjentem. Ustalony w sprawie przedmiot umów to „*usługi stomatologiczne*”. W ramach umów zainteresowana świadczyła usługi dentystyczne wszelkiego rodzaju, czynności były rodzajowo powtarzalne. Nie ma więc podstaw do stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz przepisów o zleceniu.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 11 ust. 2 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.